

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Луцький національний технічний університет
Рада підприємців при Кабінеті Міністрів України
Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України (м. Київ)
Волинський осередок ВГО «Спілка економістів України», Волинський обласний центр зайнятості
Географічний факультет Київського національного університету ім. Т. Шевченка (м. Київ)
Київський національний університет будівництва і архітектури (м. Київ)
ДННУ «Академія фінансового управління» (м. Київ)
Державний університет економіки і технологій (м. Кривий Ріг)
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (м. Луцьк)
Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. акад. С. Дем'янчука (м. Рівне)
Державний університет «Житомирська політехніка» (м. Житомир)
Мукачівський державний університет (м. Мукачево)
Херсонський державний аграрно-економічний університет (м. Кропивницький)
Університет Марії Кюрі-Склодовської в Любліні (м. Люблін, Польща)
Люблінський технічний університет (м. Люблін, Польща), Академія Замойська (Замость, Польща)
Фундація «Інститут сталого розвитку» (м. Варшава, Польща)
Економіко-гуманітарний університет у Варшаві (м. Варшава, Польща)
Технічний університет – Варна (м. Варна, Болгарія)
Сільськогосподарська академія університету імені Вітовта Великого (м. Каунас, Литва)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ

VIII Міжнародна науково-практична конференція

Луцький національний технічний університет

15 грудня 2022 року

THE ACTUAL PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC SYSTEMS MANAGEMENT

8 th international scientifically-practical conference

Lutsk National Technical University

15 December, 2022

УДК 338.24 : 330.342 (063)

А 43

ББК 65.050 : 65.013

Рецензенти:

Голян В.А. – д.е.н., професор, директор ГО «Європейський аналітичний центр»;

Черчик Л.М. – д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту Волинського національного університету імені Лесі Українки.

*Рекомендовано Вченою радою Луцького національного технічного університету
(протокол № 5 від 27 грудня 2022 р.)*

А 43 Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 15 груд. 2022 р., Луцьк: ЛНТУ, 2022. 476 с.

The actual problems of social and economic systems management : 8 th international scientifically-practical conference, December 15, 2022, Lutsk: LNTU, 2022. 476 p.

Збірник містить матеріали учасників VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами», що охоплюють проблеми управління національним господарством, галузями та господарськими комплексами; управління державними фінансами та інвестиційного забезпечення відбудови України, регіонального менеджменту та міжнародного співробітництва в контексті подальшої євроінтеграції України; менеджменту та економіки підприємства; управління персоналом, трудового потенціалу, лідерства; ринку праці, зайнятості населення, соціального партнерства; управління логістичними процесами на різних рівнях господарювання, а також економіки довкілля та природних ресурсів.

Для науковців, аспірантів, студентів, практиків, які досліджують проблеми управління соціально-економічними системами різних рівнів.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

© Луцький національний технічний університет, 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ, ГАЛУЗЯМИ ТА ГОСПОДАРСЬКИМИ КОМПЛЕКСАМИ

Azarenko Dmytro PROSPECTS AND PROBLEMS OF UKRAINE'S INTEGRATION INTO THE EU	13
Sergii Petrukha, Nina Petrukha POST-WAR RURAL ECONOMY RECOVERY: INTERACTION ISSUES OF AGRO-CONSTRUCTION CLUSTERS AND BIOECONOMY	14
Бокач А. В. НЕДОЛІКИ ТРАДИЦІЙНОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ	17
Гуменюк А.М. СФЕРА ГОСТИННОСТІ ЯК СТРУКТУРНА СКЛАДОВА СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ	18
Козак С.В. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ТА ІННОВАЦІЇ В УПРАВЛІННІ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ.....	20
Косінський П.М., Косінська К.М. СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВИГО КОМПЛЕКСУ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	24
Марченко С.А. ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	26
Микитенко В. В. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗБУДОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ СТАЛОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	29
Мінакова Д.В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ПРИ ПЕРЕМІЩЕННІ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ	32
Молчанова К. О. СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДІЯЛЬНОСТІ СЕРВІСНИХ ЦЕНТРІВ.....	34
Науменко Н.С. «ПЛАН МАРШАЛЛА» ДЛЯ УКРАЇНИ ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРИХОВАНІ ЗАГРОЗИ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	35
Несененко П. П. КРЕДИТНА ПІДТРИМКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	40
Третяк О.О. ФОРМУВАННЯ БРЕНДУ НАУКОВЦЯ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	42
Шевчук О.А., Підіско Д.В. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	44
Попова С.О., Попова О. Ю. ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: НІМЕЦЬКИЙ ДОСВІД ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО АДАПТАЦІЇ.....	46
Попович О.П. СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ.....	47
Радіонова О.М., Березнєва М.О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ	49
Рошин С.В. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО РИНКУ МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ	50
Сак Т.В. ТЕНДЕНЦІЇ СВІТОВОГО РИНКУ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ.....	53
Стегней М.І., Нодь О.Л. СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ НА ЗАСАДАХ ЗБАЛАНСОВАНOSTІ	55

2. Mykytenko, V., Rogov, P. & Tkach, I. (2022). The organizational mechanism for managing the process of harmonization of sustainable management in conditions of increasing threats and risks. Journal of Scientific Papers «Social Development and Security» 12(4), 95-111. <https://doi.org/10.33445/sds.2022.12.4.9>.

3. Микитенко В. В. Інформаційно-методичне забезпечення інтеграційних платформ просторового управління природно-ресурсними активами / В. В. Микитенко/ Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація економіки: сучасні реалії, прогностичні сценарії та перспективи розвитку» (28.04.2020 рік, м. Херсон, Україна), Херсонський національний технічний університет, 2020. – Херсон: Вид-во ФОП Вишемирський В. С., 2020. – 784 с. – С. 356 – 359.

4. Бистряков І. К. Шляхи реструктуризації господарських систем [Електронний ресурс]. – Київ: ДУ «ІЕПСР НАН України». – Режим доступу: <https://ecos.kiev.ua/news/view/1196> (дата звернення 19.11.2022 року).

Мінакова Д.В.

студент

Харківський національний економічний університет, м. Харків, Україна

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ПРИ ПЕРЕМІЩЕННІ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Одним з найважливіших елементів зовнішньої економіки України є покращення системи митного регулювання. Митне регулювання визначає характер зовнішньоекономічних відносин, адже через встановлення мита та інших податків держава встановлює засади для підтримання національних товарів та проходження іноземної продукції. Митне регулювання відіграє важливу роль у державному регулюванні зовнішньоекономічних відносин, визначає рамки економічної активності суб'єктів господарювання, стимулюючи або стримуючи їхню діяльність залежно від існуючих економічних пріоритетів, забезпеченню національних економічних інтересів та сприяє розвитку міжнародних економічних відносин.

Митне регулювання - регулювання питань, пов'язаних із виконанням митних формальностей, зокрема, встановленням митних платежів, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України.

Митним кодексом України зазначено, що митне регулювання в Україні повинно здійснюватися на основі принципів (рис. 1.1):

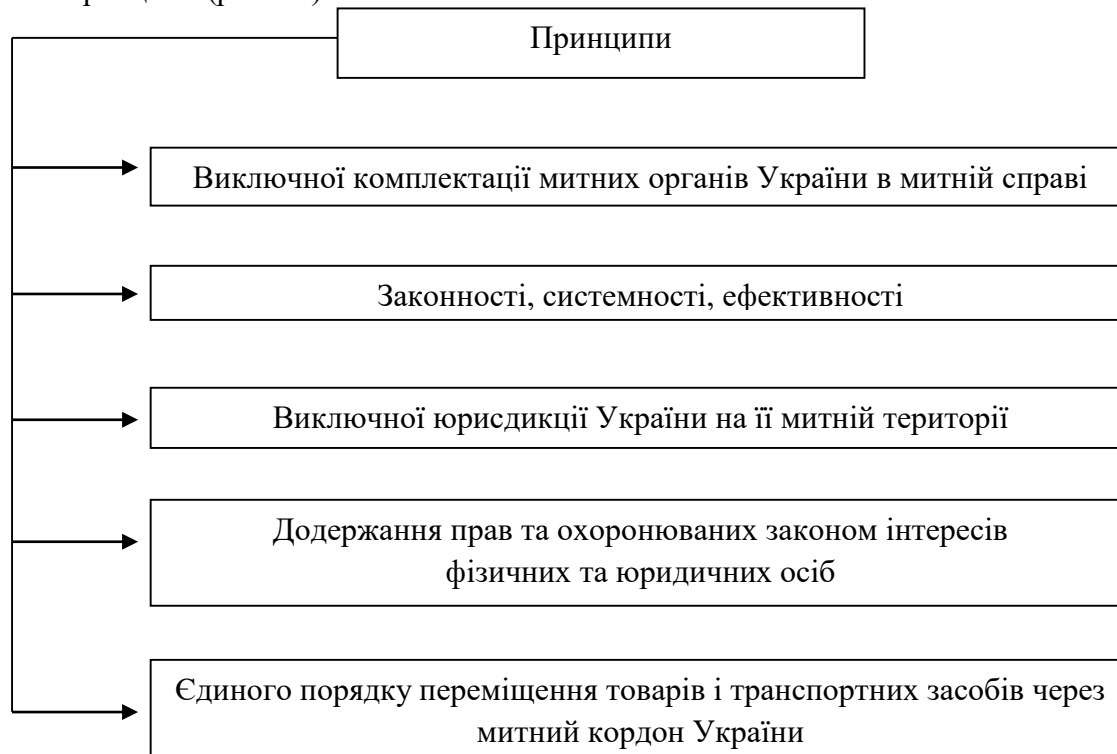

Рис. 1. Принципи, на основі яких здійснюється митне регулювання [3]

Державне регулювання зовнішньої торгівлі розглядається як тарифне та нетарифне регулювання ЗЕД. Аналізом визначення цих категорій має передусім практичне значення, адже деякі митні правила й процедури в Митному кодексі України вписані з позиції застосування або незастосування заходів тарифного та нетарифного регулювання. Трактуються ціх понять у національному законодавстві відсутні, але погляди науковців збігаються на тому, що основою тарифного регулювання ЗЕД є митні тарифи. Слід зазначити, що в науковій літературі часто застосовується термін “митно-тарифне регулювання”. Але сутність тарифного та митно-тарифного регулювання в більшості випадків однакова, і це дає змогу зробити висновок, що вони є ідентичними. Також, формулювання назви “митно-тарифне” конкретизує, до якої саме сфери регулювання належить тариф. Нетарифне регулювання ЗЕД має безліч заходів, що можуть бути зараховані до цього регулювання. Слід зазначити, що митно-тарифне регулювання, яке полягає у застосуванні мита, прямо впливає на ціну імпортованого товару всередині країни, а заходи нетарифного регулювання зазвичай впливають опосередковано: ціна підвищується за рахунок додаткових витрат для отримання необхідних для переміщення товарів документів, витрати, що спричинені простоем транспортних засобів і товарів унаслідок проведення державного контролю.

З іншого боку, якщо підкреслювати роль митниці як основного контролюючого органу за переміщенням товарів через митний кордон країни, то можна розглядати державне регулювання зовнішньої торгівлі товарами як митне та нетарифне регулювання.

Митне регулювання розглядається як комплекс митних заходів держави, що використовуються у процесі регулювання зовнішньої торгівлі [1]. При цьому саме поняття “митного заходу” відсутнє [1], що унеможлиблює однозначне розуміння категорії “митне регулювання”. На мій погляд, при тлумаченні даної категорії можна розглядати два основних напрямки регулювання: мито як податок та митниця як орган, що забезпечує виконання законодавства з питань митної справи [2]. Логічна в такому випадку позиція національного законодавства, яка визначає митне регулювання як регулювання питань, пов'язаних з установленням мит і митних зборів, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України. Однак таке визначення потребує перегляду. Процедури митного контролю нерозривно пов'язані з порядком переміщення товарів через митний кордон України, митним оформленням, справлянням установлених законодавством податків і зборів, що в комплексі становить митну справу [2]. Питання встановлення мита належать до сфери митно-тарифного регулювання. Таким чином, митне регулювання можна розглядати як митно-тарифне регулювання, здійснення митної справи та організацію діяльності митних органів України.

Як зазначалося раніше, більшість науковців розглядає митні тарифи як основний елемент митно-тарифного регулювання. Відповідно до національного законодавства, митний тариф – це систематизований згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності перелік ставок ввізного мита, яке справляється з товарів, що ввозяться на митну територію України.

Слід звернути увагу на режим вільної торгівлі. Товари, що походять з країн, з якими Україна уклала угоди про вільну торгівлю, та ввозяться до України, звільняються від сплати ввізного мита. До вивізного мита це теж стосується. На товари поширюється режим вільної торгівлі, якщо вони відповідають критеріям походження, ввозяться на основі договору між резидентами країн-учасниць та переміщуються з митної території країни-учасниці на митну територію іншої країни-учасниці [4]. При цьому товар не повинен покидати території країн-учасниць, крім випадків, коли таке транспортування неможливе внаслідок географічного розташування (“пряме відвантаження”) [4]. Слід наголосити на тому, що створення зони вільної торгівлі може призвести до негативних наслідків [4]. Оскільки держава відмовляється від митно-тарифного регулювання імпорту товарів країн – учасниць зони вільної торгівлі, то можлива загроза національному товаровиробнику [4].

З метою захисту економічних інтересів держави, національних товаровиробників при ввезенні (вивезенні) товарів можуть застосовуватись особливі види мита: спеціальне антидемпінгове, компенсаційне [4]. На мій погляд, зарахування до митно-тарифного регулювання особливих видів мита це спірне питання. Деякі науковці, зокрема О. Б. Єгоров, зараховують особливі види мита до нетарифного регулювання. Однак переважна більшість фахівців у галузі митного регулювання, і я

погоджуюсь з цією думкою, аналізуючи мито як складову митно-тарифного регулювання, виділяють особливі види мита. Спеціальне мито застосовується як засіб захисту національного товаровиробника у разі, коли товари ввозяться на митну територію України в обсягах або за умов, що заподіюють значну шкоду або створюють загрозу заподіяння значної шкоди національному товаровиробнику, як запобіжний захід щодо учасників ЗЕД тощо [4]. Антидемпінгове мито застосовується у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом демпінгу, що заподіює шкоду національному товаровиробнику, або у разі вивезення товарів за ціною, істотно нижчою за ціни інших експортерів подібних товарів [4]. Компенсаційне мито застосовується при ввезенні товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту, що заподіює шкоду національному товаровиробнику [4]. Особливі види мита встановлюються Міжвідомчою комісією з міжнародної торгівлі, яка на підставі скарги національного товаровиробника розслідує факт демпінгу, субсидії тощо (антидемпінгове, антисубсидійне або спеціальне розслідування). Як показує світова практика, особливі види мит – ефективний інструмент захисту економічних інтересів держави[4].

1. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : підручник / Гребельник О.П. К. : Центр навчальної літератури, 2015. 696 с.
2. Гуцу С. Ф. Проблеми митного регулювання в Україні в умовах євроінтеграції [Електронний ресурс]. <http://www.khai.edu/csp/nauchportal/Arhiv/GCH/2013/GCH413/pdf/15.pdf>.
3. Митний кодекс України: Закон України від 01.10.2022 № 4495-VI [Електронний ресурс]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/conv#n3472>.
4. Суворов В. В. Методологічне забезпечення митного регулювання ЗЕД: аналіз категорій та дефініцій. URL: http://scientificview.umsf.in.ua/archive/2009/1_41_2009/18.pdf [Текст].

Молчанова К. О.

магістр Західноукраїнського національного університету

Керівник: **Петрушка О. В.**, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія

Західноукраїнського національного університету

СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДІЯЛЬНОСТІ СЕРВІСНИХ ЦЕНТРІВ

Головною метою соціально-орієнтованого реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади є наближення послуг до людей, їх доцільність та висока якість. В Україні розпочато процес децентралізації разом із ухваленням Закону «Про адміністративні послуги» [1; 2]. Відтоді громади отримують більше наданих послуг та повноважень, сервісні центри, які працювали в обласних центрах, почали відкривати структурні підрозділи у невеликих містах і селах. Водночас збільшилась кількість, якість, швидкість і доступність наданих послуг сервісними центрами.

На жаль, повномасштабна війна змінила все життя і плани кожного українця, в тому числі й пріоритети. Мільйони людей вимушено перемістились в інші регіони України. Держава робить все необхідне, щоб співгромадяни якнайшвидше отримали допомогу. Під час війни сервісні центри стали на військові рейки і вже не лише надають адміністративні послуги, а й допомагають внутрішньо переміщеним особам, волонтерам, громадським організаціям. Виклики сьогодення потрібно сприймати як стимул до розвитку та вдосконалення.

Серед виконання завдань з реалізації державної політики у сферах надання адміністративних та інших послуг, які покладені на сервісні центри МВС України варто виокремити такі: безпека дорожнього руху та перевезення небезпечних вантажів, забезпечення у визначеному порядку державного контролю за додержанням суб'єктами господарювання та іншими суб'єктами вимог законодавства в цих сферах; моніторинг у визначений законодавством спосіб дотримання суб'єктами господарської діяльності та іншими суб'єктами норм, правил та стандартів у відповідній сфері; здійснення контролю за відповідністю конструкції, комплектації та обладнання транспортних засобів, номерних знаків транспортних засобів нормам і стандартам

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ**

**THE ACTUAL PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC
SYSTEMS MANAGEMENT**

**VIII Міжнародна науково-практична конференція
Луцький національний технічний університет**

**8 th international scientifically-practical conference
Lutsk National Technical University**

15 грудня 2022 року

15 December, 2022

**Відповідальний за випуск:
д.е.н., професор Шубалий О.М.**

**Відповідальний секретар:
Хомік В.В.**

Матеріали подано в авторській редакції

Підписано до друку 23.12.2022 р.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. _____ Обл.-вид. арк. _____

Тираж _____ прим. Зам. № _____

Відділ іміджу та промоції
Луцького національного технічного університету
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75